

22 вересня — День партизанської слави

Месник із загону Бегми

Розмовляти з Лукашем Кононовичем Костюкевичем — одне задоволення. Ще й досі не втратив оптимізму, почуття гумору, хоча в жовтні цього річ виповниться вісімдесят три. Пережив він на своєму віку стільки, що у два життя не вбереш. Та вистояв, пройшовши круті кола лихоліття минулої Другої світової війни.

Батько й мати, які мешкали у Великих Озерах, що на той час належали до Столінської гміни (Білорусь), виховували четверо синів і дочку. Звичайно, нелегко було за Польщі. Але зуміли відправити найменшого з синів, Лукаша, до польської школи. Закінчив 3 класи, а далі вирішили, що й цього досить. Господарював разом з дорослими та старшими дітьми. А тут війна.

Поповзли селом чутки, що юнаків і дівчат вивозять до Німеччини. Одного разу попередили родину Костюкевичів. Отож разом з братом Олександром і друзями Лукаш утік до партизанів. Напитали провідників — і густий сосняк прийняв біженців. Привели їх до штабу. Народними месниками командував Василь Бегма. Спочатку, звісно, не довіряли новачкам. Лукаш боляче сприймав, що ставилися з холодою, настороженістю. А це їх, зрозумілі школи, перевірjali. Розподіливши на групи, почали дещо доручати, навчати, як користуватися зброєю, складати вибухівку й т.д. Хлопець завдячував старшим військовикам Свинцову, Сидоренку, які ділилися премудростями партизанської діяльності.

Невдовзі Лукаш опинився в складі з'єднання Героя Радянського Союзу Федорова. На той час хлопець уже був підривником. Дислокувалися під Ківерцями та в Цуманських лісах, підтримували зв'язки з медведівцями, вивчали обстановку — і злітали в повітря ворожі ешелони з німецько-фашистськими вояками, технікою, зброєю...

Роз'єднала війна братів Костюкевичів. Не знав Лукаш, де Олександр. А брат, виявляється, служив у з'єднанні Таратути. Уже потім, коли Лукаша перевели в розвідники під командування Василя Гришина, їх стежки перетнулися. Стояли біля Бугу, готувалися до наступу. Відтак нав'язали бій німецько-фашистським загарбникам.

Йшла зима, сніжна, з заметілями. Розвідники встановили, що зайти, утративши пильність, поснули. Отож під вечір, коли стемніло, оточили і заграви вибухів-пострілів освітили панікуючих ворогів. Рап-

тово організували наступ і на одній із залізничних станцій. І тут розбили чужинців...

Погляд Лукаша Кононовича летить за вікно, де веселками розсипалися осінні квіти. Потирає скроні — і знову спогади, спогади. Про те, як відбирали тих, хто знає польську мову, у дійсну армію, як у 1944-у на конях вирушили до Києва. Болючий спалах пам'яті, що поллатилися життям мати, два брати й сестра Одарка за те, що вони з Олександром партизанили. Говорили, що в красуню-сестру закохався військовий і дуже просив, щоб з ним переїхала до Сарн, куди переводили гарнізон. Дівчина не захотіла. А на раник родину Костюкевичів, яка на той час уже перебралася з Озерів до Карасина, знайшли мертвою...

Лукаш після війни працював у міліції аж до виходу на пенсію. Разом з дружиною виховали сина й дочку. Вони давно вже мають свої родини, дітей. А старенькі потихеньку пораюють самі по господарству, вирощують городину, квіти. І коли згадають минуле, то печаль і біль відчуються в їх голосі. Адже війна забрала кращі роки життя! Та вони не шкодують, бо партизанська стежка Лукаша Кононовича вела до світлого Дня Перемоги, мирного сьогоднішнього.

Раїса БРИЧКОВА.
Фото Василя СОСЮКА.